

Izvještavajući o čuvenom procesu protiv dra. Adamsa u Engleskoj, isti tjednik (od 3. I. 1957.) navodi kao njegov odgovor na pitanje suca, da li je kriv, riječi: »Neduzan, *moj gospodine*.« Ono *moj gospodine* zvuči čudno, pa i neumjesno ironično, a očigledno je posljedica lošeg prijevoda riječi *my lord*, kojima se u Engleskoj oslovljuje sudac vrhovnog suda. Umjesto toga doslovnog prijevoda trebalo je reći: »Neduzan, *slavni sude*« ili nekako slično.

Ili se govori (»Vjesnik u srijedu«, 10. IV. 1957.) o nekom studentu, koji je završio studij na njujorškom Columbia University s *počastima*. O kakvim je to počastima riječ? Niti je svirala glazba, niti su zvonila zvona — ponovo je stvar u doslovnom prijevodu izraza *with honours*, umjesto kojega je trebalo kazati (budući da se radi o sveučilištu u SAD) s *odličnim uspjehom*, premda je i to samo približan prijevod, jer se američki sistem ocjenjivanja prilično razlikuje od našega.

Javlja se (»Vjesnik u srijedu«, 27. II. 1957.), da je poznatog američkog pisca Arthura Millera optužio »veliki federalni žiri« zbog uvrede Kongresa. Kod nas riječ *žiri* izazivlje pomisao na sportska natjecanja, natječaje za prvu nagradu, za ljepotu na različnim izložbama. Engleska riječ *jury* znači i to, ali i *porotu*, a ovdje u *grand jury* (jer se očito o tome radi) točno i jedino *istražni sud*.

Jednako je nepotrebno, jer samo unosi zabunu, pokušavati da se prevede engleska titula *Chancellor of the Exchequer* kao *čuvar državne blagajne*, što čini »Vjesnikov« londonski dopisnik (»Vjesnik«, 12. IV. 1957.), kad se radi jednostavno o *ministru financija*¹. Pogotovu kad »Vjesnik« (7. V. 1957.) donosi i ispravan oblik pišući o *britanskom ministru financija* Thorneyroftu.

Željko Bujas

¹ Vidi i R. Filipović, Englesko-hrvatski rječnik, »Zora«, Zagreb, 1955. Uostalom i *The Concise Oxford Dictionary of Current English* tumači navedeni naslov jednostavno kao: *finance minister of United Kingdom*.

UZ RJEČNIK NAŠEG SUVREMENOG KNJIŽEVNOG JEZIKA

Složio bih se uglavnom s osnovama, na kojima će počivati željno očekivani i prije-ko potrebni rječnik suvremenog našeg književnog jezika (u izdanju dviju Matica), kako ih je izložio prof. Jonke u 1. prošlogodišnjem broju »Jezika«. U tom članku on je naveo i hrvatske izvore za građu toga rječnika uz opasku: »Razumljivo je, da taj popis nije konačan i da se može u toku rada s dobrim opravdanjem upotpuniti još kojim imenom.«

Neka mi bude dopušteno predložiti nekoliko imena i djela, kojima bi po mom sudu trebalo taj popis upotpuniti. Nastojat ću (ukratko) za svoje prijedloge dati i »opravdanje«: hoće li ono biti baš i »dobro« — prosudit će čitaoci.

Sasvim je opravdano i u redu, što su među hrvatskim književnicima Bosancima uzeti u obzir pri sastavljanju spomenutog rječnika i Bašagić, i Mulabdić, i Osman-Azis od starije, a Nametak, Simić i Kikić (uz Hercegovce braću Šimiće) od »mlađe« generacije. Mislim ipak, da u svakoj toj skupini nedostaje po jedno ime: u prvoj Adalbert Kuzmanović, a u drugoj Ante Neimarević.

Srijemac Kuzmanović, živeći godinama u Bosni, postade Bošnjak ne samo po tome i po činjenici, što je u sarajevskoj »Nadi« bio pomoćnik Kranjčevićev, nego ponajviše bosanskom tematikom i govorom u mnogim svojim književnim radovima. Za primjer uzimam samo pripovijetku »Pra Mijo« i igrokaz »Vitropir«. Oba su ova djela s područja t. zv. pučke književnosti, no takvih i književnih i jezičnih kvaliteta, da bi naši leksikografi našli u njima bez sumnje obilje zanimljive građe. Kad dajemo do riječi rafiniranim našim književnim »zapadnjacima«, nek' zaječi i zvonka jedrina s pravog narodnog izvora, oplemenjena umjetničkom Kuzmanovićevom nadarenošću!

Neimarević je pak i ovom zgodom s nepravom zaboravljen. Njegov naime roman »1914.« zaista je »lavskog roda«, i pravo je čudo, kako se mi katkada olako i neodgo-

verno odnosimo prema svojim narodnim kulturnim vrednotama. U ovom je slučaju dosta kriv (bez vlastite krivnje!) Krležin »Hrvatski bog Mars«, koji na drugi način zahvaća zapravo istu tematiku, a ima i znatno *vremensko* prvenstvo pred Neimarevićevom knjigom. No ova je potonja, svojom osudom nacionalnih nastranosti i socijalne zaostalosti habsburške vladavine jednako napredna kao i Krležino spomenuto djelo, u nečemu ipak posve svoja i naročito značajna: puna je zdravog, duhovitog, pravog humora, koji teče sa svakog lista, toči se sa svake strane, kaplje iz svake rečenice. Nismo bogati humorističkom literaturom, pa izvršno ovo djelo s toga podružja treba pri izradi rječnika suvremenog našeg književnog jezika svakako iskoristiti. Treba tako učiniti to više, što je jezik Neimarevićev upravo uzoran: bistar, sočan i krepak.

Pribirući građu iz djela naših publicista i političara, tvorcima navedenog rječnika dobro čine, što se koriste radovima Stjepana Radića, za koga dr. J. Šidak reče pred nekoliko godina na jednom predavanju, da je od hrvatskog naroda stvorio političku naciju u modernom smislu te riječi. Ne znam tek, zašto se među rječničkim izvorima ne nahode »Domovi« Antuna Radića, a on je, zbog svog utjecaja na mlađega brata, barem posredno zaslužan za ono, što Šidak pripisuje Stjepanu; Antun je osim toga kod nas jedinstven i dosad nenatkriljen u pisanju za puk: i današnji naši popularizatori nauke, novinari i urednici trebali bi k njemu u školu.

Želio bih, na koncu, dodati samo još dvije napomene:

Odabirući leksički zanimljiva djela pojedinih pisaca, trebat će pripaziti na raznolikost; valja nastojati, da bude romana i pripovijedaka i psihologijskih, i socijalnih, i historijskih, i humorističkih, da bude i epskih i lirskih pjesama, drama, kritika i

polemika, feljtona i eseja, a da ne izostanu ni putopisi (»Zorin« zbornik »Hrvatski putopisci«!), jer svaki taj književni rod i vrsta ima svojih leksičkih specifičnosti.

Uz naše štokavce-provincijaliste (da ih tako nazovem): Kaleba, Božića, Ivana Kozarca, Peciju, Perkovića i t. d. dobro bi bilo ekscerpirati i njihove drugove Srijemce (iz »Antologije¹ srijemskih pisaca«), jer među njima ima »dobrih znalaca jezika našega«, a svi gotovo unose u svoja djela živi dah narodnog govora svoga kraja. Ti njihovi provincijalizmi ne će često biti za osudu; naprotiv: korisno će poslužiti suvremenom književnom jeziku.

Iako su, sigurno, urednici i radnici rječnika prvobitnu svoju zamisao proširili i usavršili i više, nego ja ovdje predlažem, ipak napisah sve ovo: jedno zato, da u našoj javnosti podržim interes za tako značajan pothvat, a drugo radi toga, da i ostale potaknem, neka iznesu svoje prijedloge o tom pitanju.

Kad već napisah članak, sjetih se još jednoga, koji nije u popisu prof. Jonkea: Istranin Ante Dukić (»Dnevnik jednog margarca«, »Od osvita do sutona«, a nada sve njegova zbirka aforizama »Pogledi na život i svijet«).

Mirko Petravić

POZIV ČLANOVIMA, DA UPLATE ČLANARINU

Pozivaju se članovi HFD, da uplate članarinu za 1957. godinu, kao i za prošle, ako to dosad nisu učinili. Članarina se može platiti neposredno blagajniku ili na društveni tekući račun (40-KB-6-Z-1590). Članovi iz pokrajine plaćaju svojim podružnicama, a ako je u njihovu mjestu nema, tada je šalju središnjici u Zagreb.

Napominjemo, da članarina za 1957., prema zaključku godišnje skupštine, iznosi 20 Din na mjesec (za prošle 10).

¹ Ne bi li uopće o svim antologijama trebalo povesti računa?